

Jaarverslag 2018

Stichting Rotterdamse Sociale Alliantie (RoSA!)

Een korte terugblik in het verleden

RoSA! heeft vanaf het ontstaan op 16 oktober 2007 met voortdurende de problematiek rondom armoede en sociale uitsluiting onder de aandacht van Rotterdammers gebracht. En heeft er voor gekozen om dit ook aan te kaarten bij de gemeentelijk politici. Eind 2016 is bewust een project opgestart om te trachten het beleid van de Gemeente met betrekking tot armoede en schulden te beïnvloeden. Omdat binnen RoSA! het gevoel was, dat het zo niet langer kon.

In het voorjaar van 2017 hebben we met 200 bezoekers gebrainstormd in vier bijeenkomsten. Het ging over "Armoede en geluk", "Armoede Feitelijk", "Armoede, heden, verleden en toekomst" en "Armoede Manifest". De vele ideeën en uitgeschreven voorstellen van de deelnemers hebben geleid tot een manifest: "het Manifest voor een nieuw rechtvaardig Armoedebeleid". Een manifest met rond de veertig voorstellen voor verbeteringen.

Een keerpunt in het project was onze jaarlijkse bijeenkomst, de Werelddag tegen Armoede, op 17 oktober 2017, precies tien jaar na de oprichting van RoSA! Vertegenwoordigers van acht van de tien fracties in de Gemeenteraad, zaten in een forum, vakkundig begeleid door Daniela Paes Leao en Merel Willemsen. Zij verklaarden achter het Manifest te staan en in de komende maanden mee te doen aan eventuele acties.

Een bijzondere opmerking was daarin van Aydin Peksert (toenmalig raadslid van NIDA), dat grote gevolgen heeft gehad tot en met heden, juni 2019:

"Ik merk dat armoede een veelkoppig monster is. Het heeft te maken met jeugd, met sport, met ouderen en dat zit in allerlei portefeuilles bij verschillende wethouders. Mijn voorstel zou zijn om een wethouder armoede in het leven te roepen als we dit probleem daadwerkelijk willen aanpakken. Dat is iets waar mijn partij zich enorm hard voor wil maken. Een soort van regiefunctie tussen al die verschillende domeinen, om die samen te brengen en armoede eindelijk goed in beeld te brengen."

Het jaar 2018

Door een prijs van het Ab Harrewijnprijs kon RoSA! de actiegroep Rotterdam Armoedevrij vormen. Met als doel van deze groep om de Mars tegen de Armoede in maart 2018 te realiseren. Naast leden van de Initiatiefgroep van RoSA! hebben zich nog een aantal andere leden voor de actiegroep aangemeld. Afgesproken werd om als actiegroep ons geheel partij onafhankelijk op te stellen.

Het resultaat op 10 maart 2018 (anderhalve week voor de verkiezingen van de Gemeenteraad) was dat 1000 Rotterdammers aan deze mars hebben meegedaan. Afkomstig vanuit de vakbeweging, de kerken, de politieke partijen die achter het manifest voor een nieuw rechtvaardig armoedebeleid hadden gestaan en diverse organisaties uit de stad. Naast de acht gevestigde politieke partijen hebben zich nog vier nieuw gevormde politieke partijen bij de Mars aangesloten. Het was een bonte optocht vanaf het plein 1940 naar het Schouwburgplein voorafgegaan door een drumband. Met toespraken, met muziek en interviews met de politieke vertegenwoordigers.

Na 21 maart is het formeren van een College van B & W moeizaam begonnen. Uiteindelijk werd door de twee formateurs gekozen voor een collegeprogramma rondom het thema "transitie". GroenLinks en de VVD hebben hun ideeën ingebracht en deze ideeën zijn voorgelegd aan de andere partijen. Uiteindelijk kwamen er 9,4 wethouders. Twee voor en D66, GroenLinks, de PvdA en de VVD. Een voor het CDA en een parttime wethouder voor de Christenunie. Deze laatste werd wethouder voor Armoedebestrijding, schuldenaanpak en informele zorg. En daarmee was de wens uit de Werelddag tegen de Armoede verwezenlijkt.

Een echte start maakte het college pas na het zomerreces, begin september. Wethouder Michiel Grauss van de Christenunie ging ook aan de slag met zijn *"regiefunctie om al die verschillende domeinen, om die samen te brengen en armoede eindelijk goed in beeld te brengen"*. Hoewel hij veel consultaties hield met mensen uit het werkveld, met ervaringsdeskundigen en ook met RoSA! leverde dat wel een soort van radiostilte op. Regelmatig hoorden we van hem dat hij zijn plannen eerst voor moest leggen aan de Gemeenteraad, alvorens er mee naar buiten te treden.

Onze twaalfde Werelddag tegen de Armoede op 17 oktober 2018 ging over "Sociale Rechtvaardigheid op zijn Rotterdams". Met een toespraak van dominee Dick Couvée van de Pauluskerk en een discussie met de fractievoorzitters uit de Gemeenteraad Stephan van Baarle (DENK), Nourdin el Ouali (NIDA), Ellen Verkoelen (50plus) en Aart van Zevenbergen (SP) over hun invloed op een rechtvaardiger Rotterdam. Laisa Maria (antropologe en fotografe) presenteerde haar project "Vergeten voordeuren".

De dichters van de Pauluskerk Liesbeth Vollemans, Marian van de Stompedissel en Freerk Gerkema traden op. Marloes Klaasen (singer en songwriter) zong haar eigen materiaal, waaronder het Armoedelied "ik heb een fout gemaakt". De cabaretière Riet Karsenbarg presenteerde zich, net als zes jaar daarvoor, in één van haar bijzondere rollen, waarbij ze vakkundig inspeelde op het publiek en op de schaterlach.

Armoedeplatforms

Naast een vaste vertegenwoordiger van RoSA! in het Armoede Platform Prins Alexander (APPA) zijn we vanuit de Initiatiefgroep van RoSA! intensiever ook de andere platforms in Charlois, IJsselmonde en Delfshaven gaan bezoeken. Het lokale overleg binnen deze platforms van professionals, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen is van groot nut vanwege de ontwikkeling van korte lijnen onderling op gebiedsniveau. RoSA! is aan het onderzoeken in hoeverre in het Centrum en in Rotterdam-Noord kansen liggen voor een platform. Het Centrum van Dienstverlening trachtte een stedelijk overleg van de vier bestaande platforms in te stellen. RoSA! denkt via een vaste vertegenwoordiger daarin mee.

Samenwerking

RoSA! is in 2007 opgericht door een vijftig personen uit dertig organisaties. In de loop der jaren een groot deel van deze organisaties opgeheven, gereorganiseerd, gedwongen tot samenwerking of wegbezuinigd door de gemeente.

Armoede is in de loop der jaren bespreekbaar geworden, daar heeft RoSA! in Rotterdam sterk aan bijgedragen. Gevolg is dat steeds nieuwe organisaties zich in het werkveld van de armoede en de schulden presenteren. Vooral het thema “kind en armoede” is een voor de hand liggende reden om nieuwe initiatieven te presenteren. Er zijn andere initiatieven, die hun taak zien in intensieve samenwerking van zoveel mogelijk organisaties. Zo was er “Samen tegen armoede”, inmiddels opgeheven. En ook “van arm naar warm” vanuit de Pauluskerk of de Rotterdamse Armoedebestrijdings Beweging (RAB). Ook landelijk ontstaan er organisaties, zoals “Schouders eronder” of SDG1 Nederland (Sustainable Development Goals van de VN / nummer 1 = armoede).

RoSA! heeft altijd vastgehouden aan eigenheid, het is in de kern een netwerk van mensen. En blijft kritisch de ontwikkelingen volgen, principieel onafhankelijk van de overheid. Alle nieuwe ontwikkelingen in het werkveld worden gesignaleerd en benaderd voor kennismaking en geabonneerd op de Nieuwsbrief van de Rotterdamse Sociale Alliantie.

In 2018 heeft RoSA! als lid van de beleidsgroep van de landelijke Sociale Alliantie twee maal de vergadering bijgewoond. Dat heeft een uitstekend contact opgeleverd met de voorzitter ervan, tevens vice-voorzitter van de FNV, Kitty Jong. Vanuit dit contact kwam er een grote delegatie van FNV-leden naar de demonstratie op 10 maart 2018.

Er is contact gelegd met een Tweede Kamerlid van het CDA, in twee gesprekken in het gebouw van de Tweede Kamer. Bedoeling is dit in de toekomst uit te breiden, naar de andere partijen in den Haag.

Twee bestuursleden hebben in Brussel het jaarlijkse Congres over de ontwikkelingen van de Europese Gemeenschap bijgewoond, georganiseerd door de Duitse vakbond.

Bijeenkomsten

Op de Nieuwjaarsbijeenkomst van 24 januari werd de Actiegroep Rotterdam Armoedevrij voorgesteld door middel van een Interview met Jaap Kooimans. De filosoof Joeri Kooimans sprak over “Niemand kiest voor Armoede”. Hans Goosen vond dat er hoe dan ook een “Beweging van Verzet tegen Armoede” moest komen. Manuel Kneepkens sprak een gedicht uit: “Armoede van Geest”. Er volgde een zaal discussie over de toekomst van een Armoedevrij Rotterdam, gevolgd door een gezellig samen zijn.

Uiteindelijk zijn er tien bijeenkomsten geweest van de actiegroep ter voorbereiding van de Mars tegen de Armoede.

De Initiatiefgroep van RoSA! is in 2018 zeventien maal bijeengekomen om te evalueren, activiteiten te ontwikkelen, initiatieven te nemen, te plannen en zich te bezinnen op de toekomst.

Nieuwsbrief

De Nieuwsbrief is in 2018 twaalf maal verschenen. De oplage van de Nieuwsbrief ligt rond de 1.500 abonnees, verder verspreidt onze correspondent in Maassluis er nog ongeveer 80.

Acute hulpverlening

De acute hulpverlening wordt uitgevoerd door Therese Steur, tevens secretaris van RoSA! Het is ontstaan vanuit hulpvragen aan RoSA! over bedreigingen met huisuitzetting of afsluitingen van energie of water. In de loop der jaren is daarin veel ervaring opgedaan en in de praktijk lukt het in bijna alle gevallen, dit te voorkomen, al dan niet met een gift van het Fonds Bijzondere Noden Rotterdam of een eigen bijdrage.

Naast een aantal incidentele gevallen is het noodzakelijk gebleken bij inmiddels zeven personen om geruime tijd hun administratie op orde te brengen en om de aanwezige schulden beheersbaar te houden. Altijd is de hoop gevestigd op overdracht aan de Kredietbank Rotterdam. In de praktijk is dat over het algemeen onmogelijk door de geldende regels en eisen.

Drie jongeren zijn het slachtoffer geworden van de kostendelersnorm, waar een moeder gekort wordt op haar uitkering. De jongeren komen vanwege de preciaire situatie thuis niet toe aan een baan of studie. Zelf een uitkering aanvragen is vanwege hun toekomst niet slim. Een eigen onderkomen zoeken is op de woningmarkt vrijwel onmogelijk. Voor de spanning die dit geeft in een gezin, ten gevolge van deze bezuinigingsmaatregel, zou de overheid zich diep moeten schamen.

De kennis opgedaan in de acute hulpverlening wordt gedeeld in onze gesprekken met de landelijke politiek, de Gemeenteraad en de wethouder van armoede.

Stand van zaken nu

Na inmiddels bijna een jaar heeft de wethouder twee beleidsnota's over schulden uitgebracht, Reset-Rotterdam en Uit de Knoop. Ze zijn veelbelovend en worden breed door de Gemeenteraad ondersteund. Op de partij na die de vorige wethouder leverde. Inmiddels is in de commissievergadering ingesproken op deze twee nota's door RoSA's econoom (tevens penningmeester) Tjeerd de Boer. Deze maand spreekt de Gemeenteraad zich definitief uit over de twee stukken.

Het is aan RoSA! om in de komende jaren de praktijk van de uitvoering van Reset-Rotterdam en Uit de knoop te gaan volgen en signalen te geven als de werkelijkheid afwijkt van de goede bedoelingen.

Dit om de geest van een rechtvaardig armoedebeleid levend en actief te houden.

Hans Goosen
5 juni 2019